Adborth o wella sgiliau llythrennedd Cymraeg dysgwyr

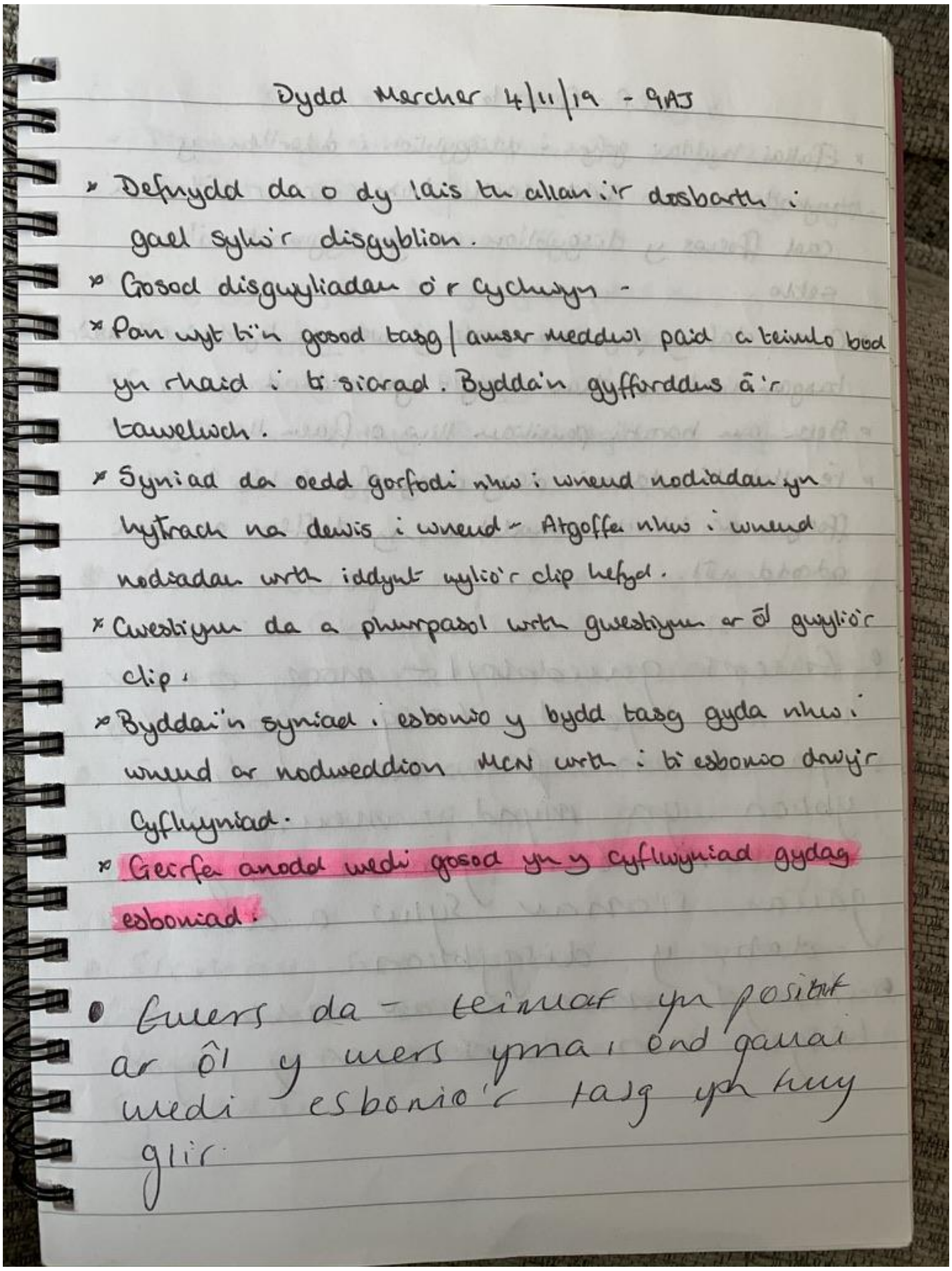

Dydd Mercher 4/11/19 - 9AJ

* Defnydd da o dy lais tu allan i'r dosbarth i gael sylw'r disgyblion.
* Gosod disgwyliadau o'r cychwyn -
* Pan wyt ti'n gosod tasg | amser meddwl paid a teimlo bod yn rhaid i ti siarad. Byddai'n gyfforddus â'r tawelwch.
* Syniad da oedd gorfodi nhw i wneud nodiadau yn hytrach na dewis i wneud - Atgoffa nhw i wneud nodiadau wrth iddynt wylio'r clip hefyd.
* Cwestiynu da a phwrpasol wrth gwestiynu ar ôl gwylio'r clip.
* Byddai'n syniad i esbonio y bydd tasg gyda nhw i wneud ar nodweddion MCN wrth i ti esbonio drwy'r cyflwyniad.
* Geirfa anodd wedi gosod yn y cyflwyniad gydag esboniad.

• Gwers da - teimlaf yn positif ar ôl y wers yma i ond gallai wedi esbonio'r tasg yn fwy glir

17/1/20 8CP.

Arteffactau Iddewig

Trefn da i ddechrau'r wers.

Fe wnes i wirio gyda sawl disgybl beth oedd y dasg - da.

Trefn da a chlir i'r wers.

Disgyblion yn ymateb yn dda i'r dasg. Gweithio'n dawel.

Taflen wybodaeth wedi ei symleiddio - roedd pob disgybl yn cael mynediad i'r wybodaeth.

* Teimlaf bod y wers yma'n llwyddiannus dros ben - roedd y disgyblion yn weithgar iawn a hefyd wnes i wneud y taflen gwybodaeth yn fwy syml i'r disgyblion.

Fframwaith Cymraeg Cymwyseddau Iaith
1600151

9GJo - 21/1/20

Heavens Gate.

Tasg gychwynnol - gosod naws da am y wers.
Disgyblion yn weithgar.

Cofia: ddefnyddio dull addas o ddewis disgyblion: ymateb.

Fe wnes ti sicrhau dealltwriaeth o'r term 'pwylldreisio'.

Rwyt yn annog disgyblion i ddefnyddio geiriadur.

* Teimlaf bod y wers yma yn defnyddiol i ar gwneud / paratoi am dasg ysgrifennedig.

Fframwaith Cymraeg Cymwyseddau Iaith
1600151

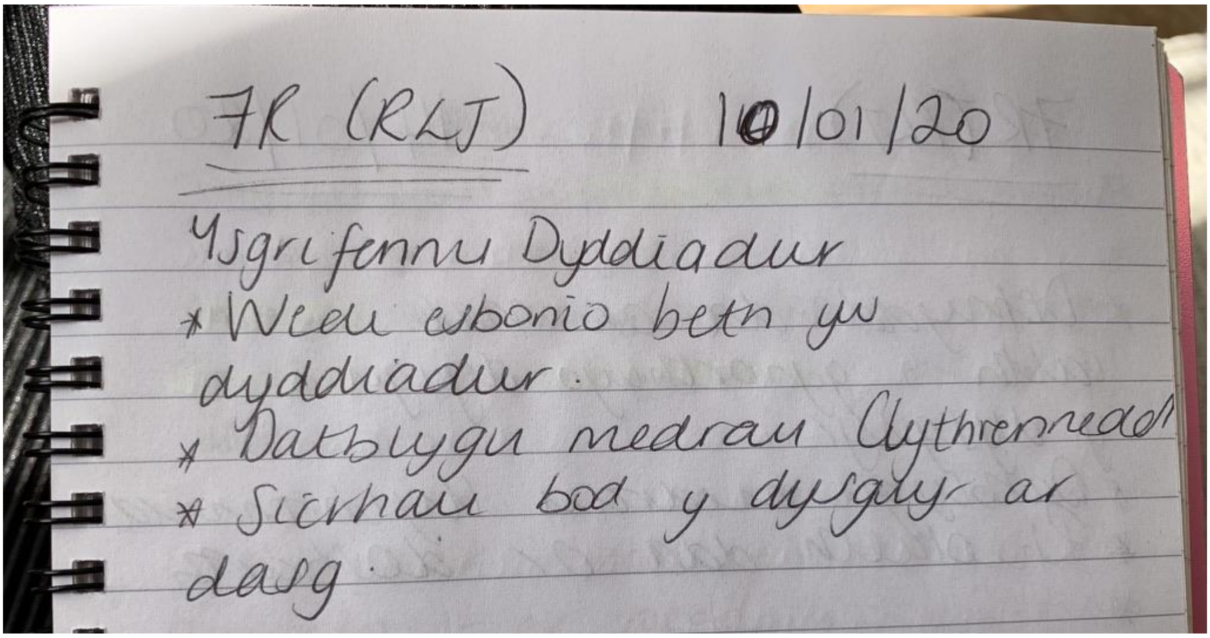
7R (RLJ) 10/01/20

Ysgrifennu Dyddiadur
* Wedi esbonio beth yw dyddiadur.
* Datblygu medrau llythrennedd
* Sicrhau bod y dysgwyr ar dasg.

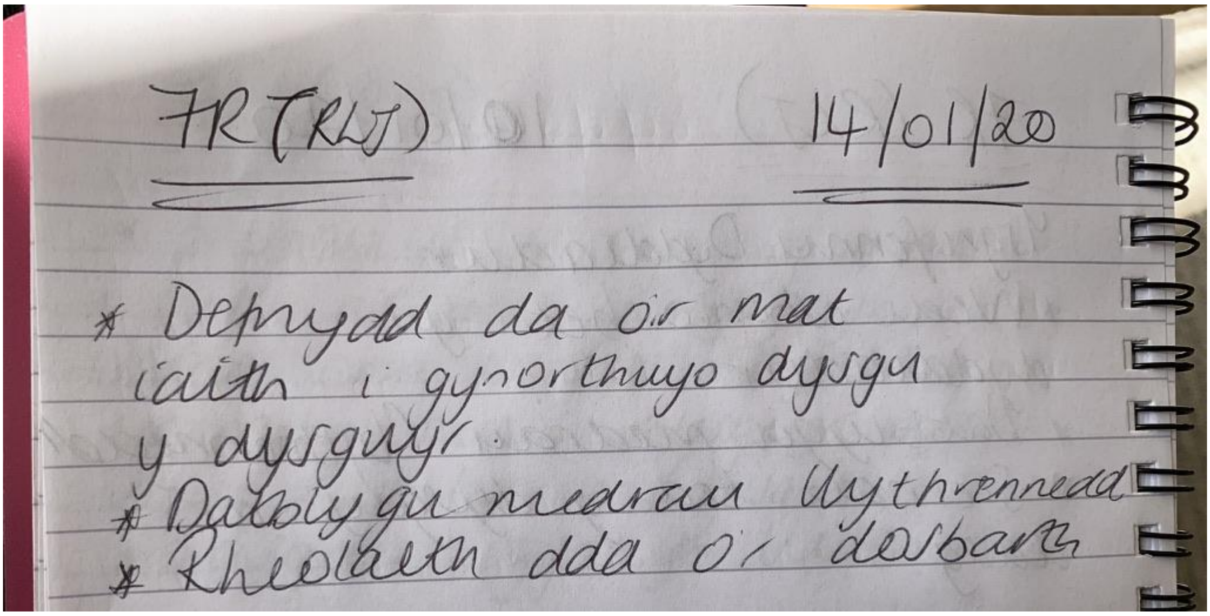
7R (RLJ) 14/01/20

* Defnydd da o'r mat iaith i gynorthwyo dysgu y dysgwyr.
* Datblygu medrau llythrennedd
* Rheolaeth dda o'r dosbarth

9RhG - 13/1/2020

Gosod safonau ar ddechrau'r wers - Cymreictod, cotiau...
Defnydd da iawn o'r bwrdd balchder.
Roeddet yn gofyn am dawelwch wrth drafod.
Disgyblion: ail ddarllen gwybodaeth yn ei llyfr er mwyn adalw gwybodaeth
Cwestiynu da a pharhaol drwy'r wers.
Meddwl a defnyddio dulliau amrywiol o ddewis disgyblion i ateb cwestiwn.
Naws dda i'r dosbarth adeg y dasg a'r cwestiynu.
Dysgu enwau disgyblion.

* Teimlaf bod y wers yma wedi bod yn llwyddiannus, Ond dwi'n cytuno efo fy nharged o ddysgu enwau disgyblion yn gynt

Cywiro Iaith Dysgwyr

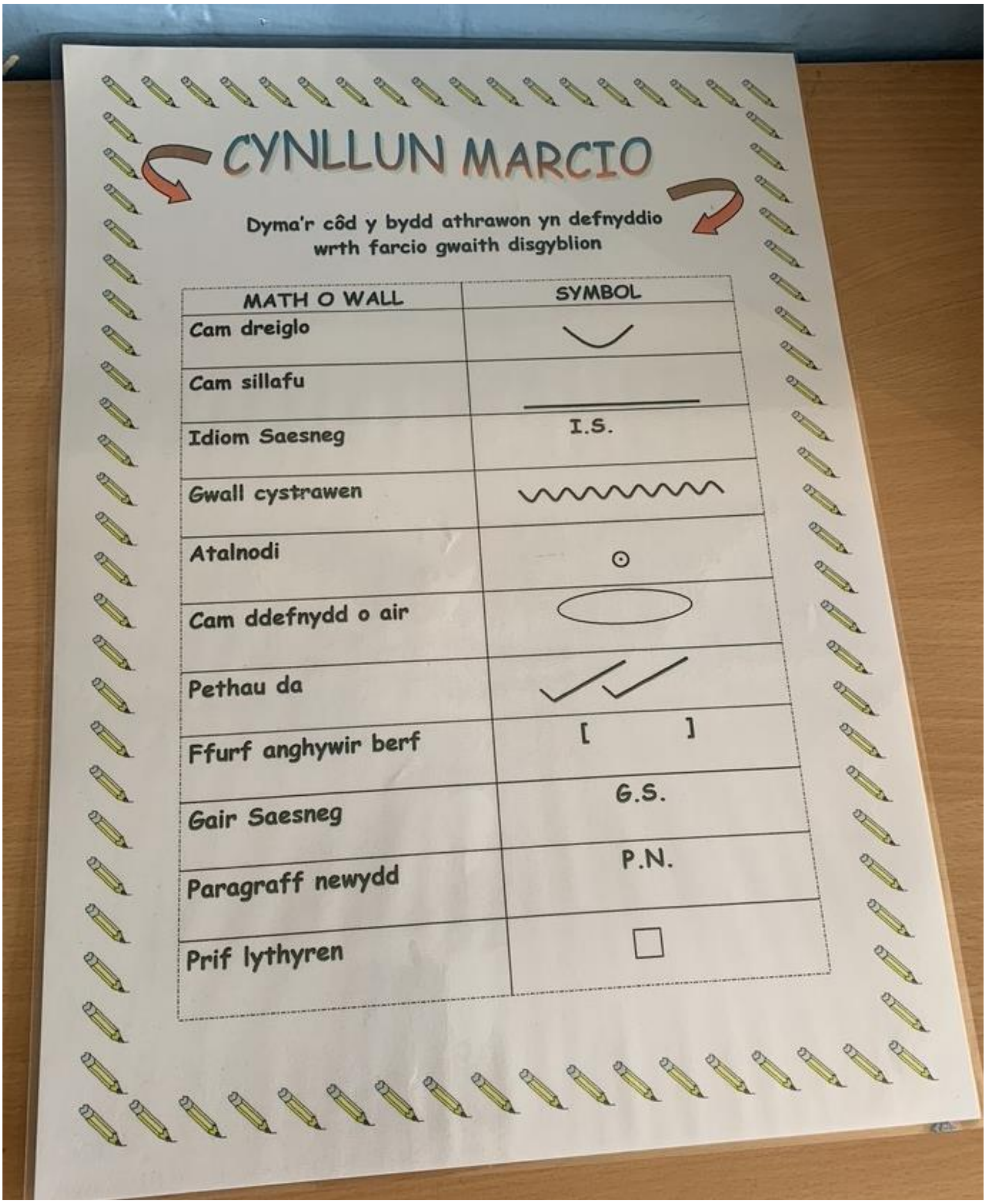

Fframwaith Cymraeg Cymwyseddau Iaith
1600151

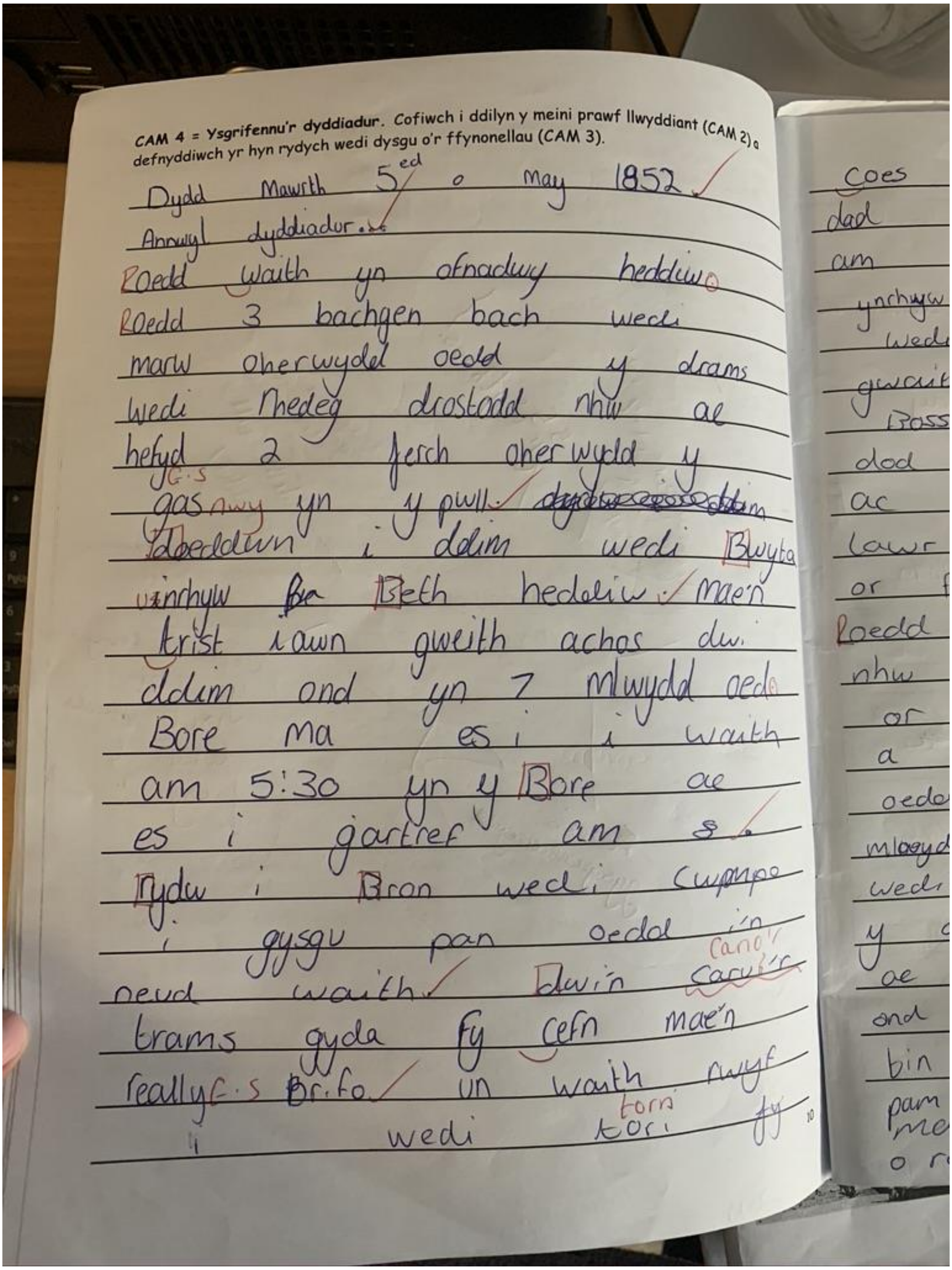

CAM 4 = Ysgrifennu'r dyddiadur. Cofiwch i ddilyn y meini prawf llwyddiant (CAM 2) a defnyddiwch yr hyn rydych wedi dysgu o'r ffynonellau (CAM 3).

Dydd Mawrth 5ed o May 1852
Annwyl dyddiadur.
Roedd gwaith yn ofnadwy heddiw.
Roedd 3 bachgen bach wedi
marw oherwydd oedd y drams
wedi rhedeg drostodd nhw ac
hefyd 2 ferch oherwydd y
gas nwy yn y pwll. ~~dyddiadur~~
Doeddwn i ddim wedi Bwyta
unrhyw ~~fa~~ Beth heddiw. Mae'n
trist iawn gweith achos dw.
ddim ond yn 7 mlwydd oed.
Bore ma es i i waith
am 5:30 yn y Bore ac
es i gartref am 8.
Rydw i Bron wedi cwmpo
i gysgu pan oedd i'n
neud waith. Dwi'n cario'r carri'r
trams gyda fy cefn mae'n
really Brifo. Un waith rwyf
i wedi torri tori fy

10

coes
dad
am
unrhyw
wedi
gwait
Boss
dod
ac
lawr
or f
Roedd
nhw
or
a
oedd
mlwydd
wedi
y
ac
ond
bin
pam
me
o r

coes ond oedd mam neu
dad ddim yn gallu talu
am yr ysbyty neu [felly X]
ynrhywbeth so F.S oedd . [braidd] just F.S
wedi mynd yn nôl i
gwaith. Wedd oedd y
Boss F.S Section F.S ni wedi
dod lawr ac gweiddi
ac wedyn [daeth] daith pobl
lawr i gasglu'r Bodies F.S
or fechgen a merched Bach
Roedd e'n drist i gweld
nhw fel hynny Oedd un
or ceffylau wedi rhedeg
a tramplo dros 5 pobl
oedd y pobl yn 20 - 27
mlwydd oed Roedd fi bron
wedi crio so F.S wedyn oedd
y ddiwrnod wedi dod i ben
ac roedd i wedi Blino lot [F.S llawer]
ond pam rydym yn ddringo i'r top
bin Anghofio am hynny ac
pam ydych ~~ydw~~ yn dod
mas ti'n gwneud big sigh! F.S
o relief F.S on wedyn well.... yfory.

10

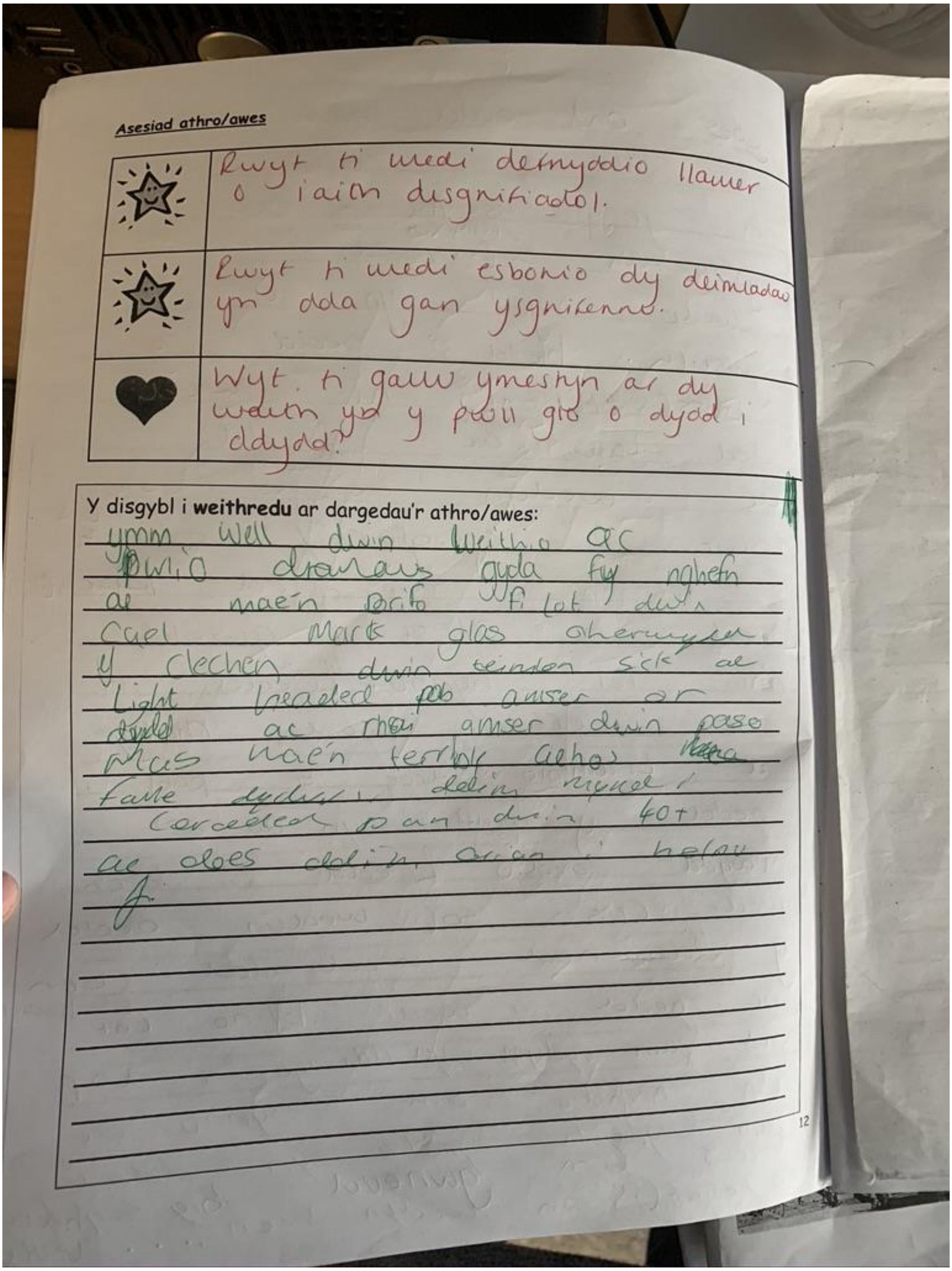

Asesiad athro/awes

☆	Rwyt ti wedi defnyddio llawer o iaith disgrifiadol.
☆	Rwyt ti wedi esbonio dy deimladau yn dda gan ysgrifennu.
♥	Wyt ti gallu ymestyn ar dy waith yn y pwll glo o dydd i ddydd?

Y disgybl i **weithredu** ar dargedau'r athro/awes:

ymm well dwin weithio ac
pwlio dramau gyda fy nghefn
ac mae'n brifo fi lot dwi'n
cael mark glas oherwydd
y clechen dwin teimlo'n sick ac
light headed pob amser ar
dydd ac rhai amser dwin paso
mas mae'n terrible achos
falle dydw i ddim mynd i
cerdded pan dwin 40+
ac does dim arian i helpu
fi.

12

Tasgau/asesiadau ffurfiannol o'r gwersi iaith

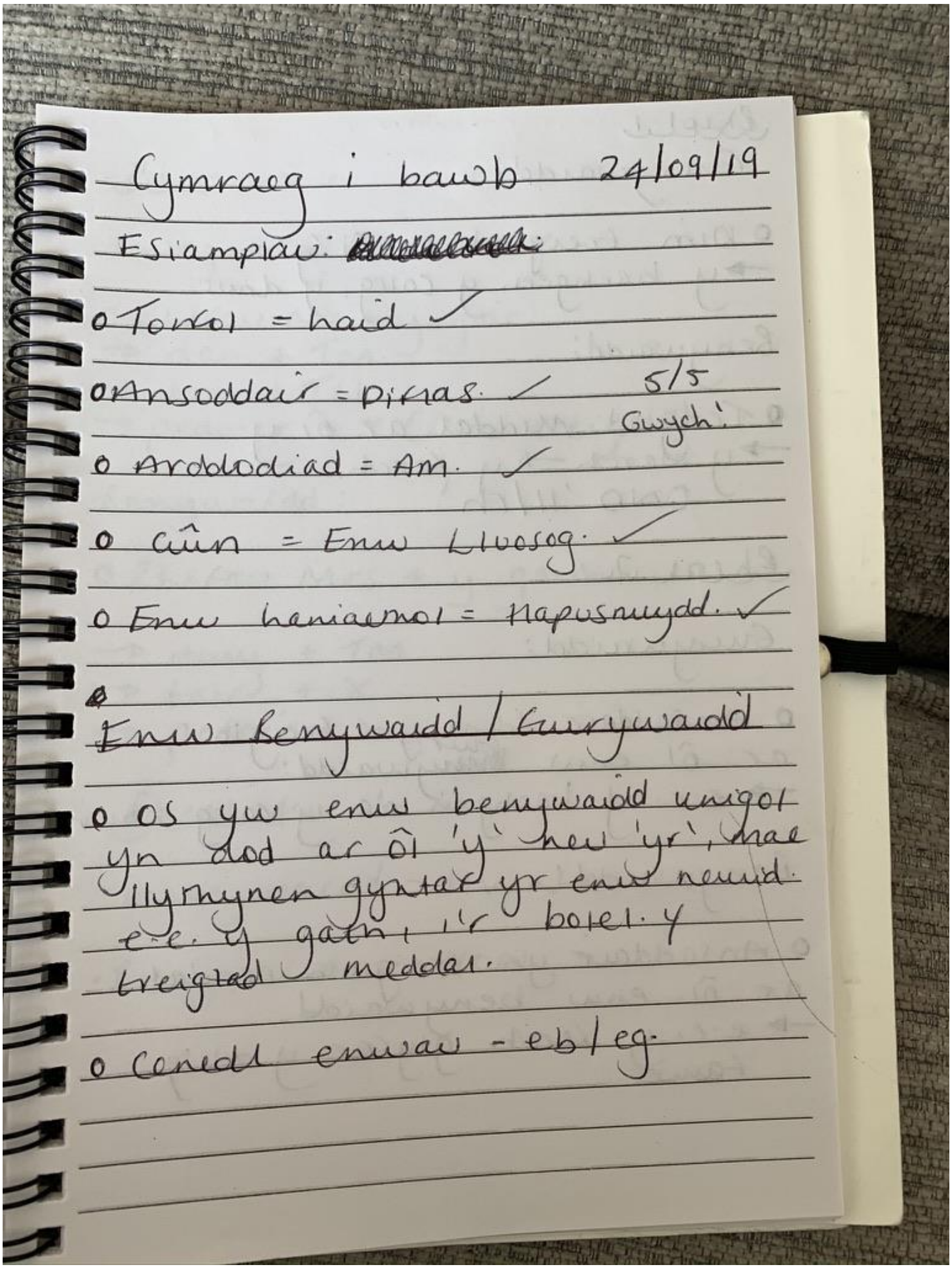

Cymraeg i bawb 24/09/19

Esiamplau:

- o Torfol = haid ✓
- o Ansoddair = pinnas. ✓ 5/5 Gwych!
- o Arddodiad = Am. ✓
- o Cŵn = Enw Lluosog. ✓
- o Enw haniaethol = Hapusrwydd. ✓

Enw Benywaidd / Gwrywaidd

- o Os yw enw benywaidd unigol yn dod ar ôl 'y' neu 'yr', mae llythyren gyntaf yr enw newid. e.e. y gath, i'r botel. Y treiglad meddal.
- o Cenedl enwau - eb/eg.

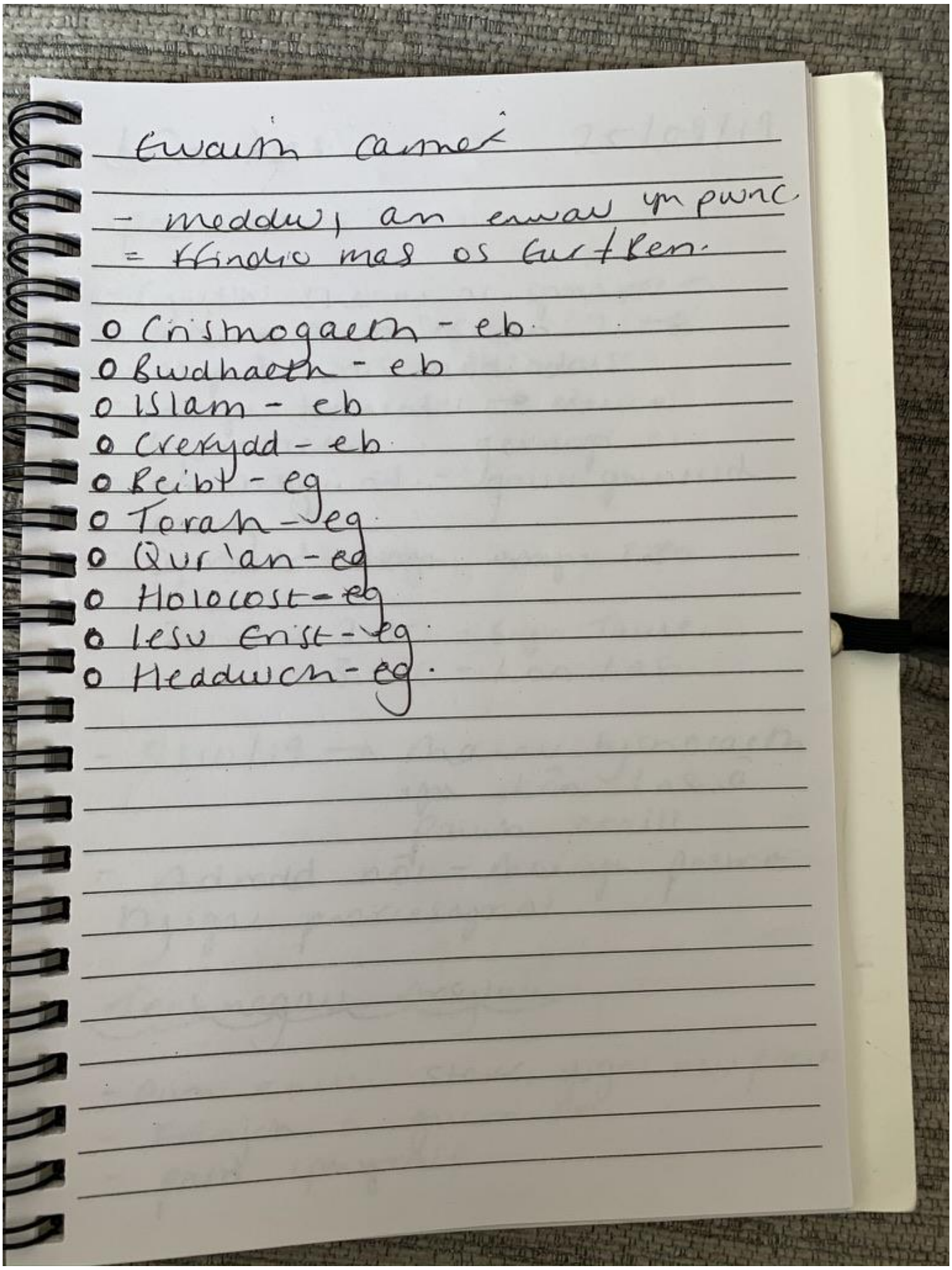

Gwaith cartref

- meddwl am enwau yn pwnc
= ffindio mas os Gw/Ben.

- Cristnogaeth - eb
- Bwdhaeth - eb
- Islam - eb
- Crefydd - eb
- Beibl - eg
- Torah - eg
- Qur'an - eg
- Holocost - eg
- Iesu Grist - eg
- Heddwch - eg

Berfau - Gair Sy'n nodi beth sy'n cael ei wneud.

Berf-enw = doing word - yn y geiriadur - Edrych.

Berf = pwy sydd wedi gwneud e a pryd. e.e. Edrychais.

Berf-enw	Berf
Cerdded	cerddais.
Canu	canodd.
Crio	criodd
Chwerthyn	Chwerthynais.
Cofio	cofiais.

Ad-ferf - Ansoddair yn disgrifio Berf.

Fframwaith Cymraeg Cymwyseddau Iaith
1600151

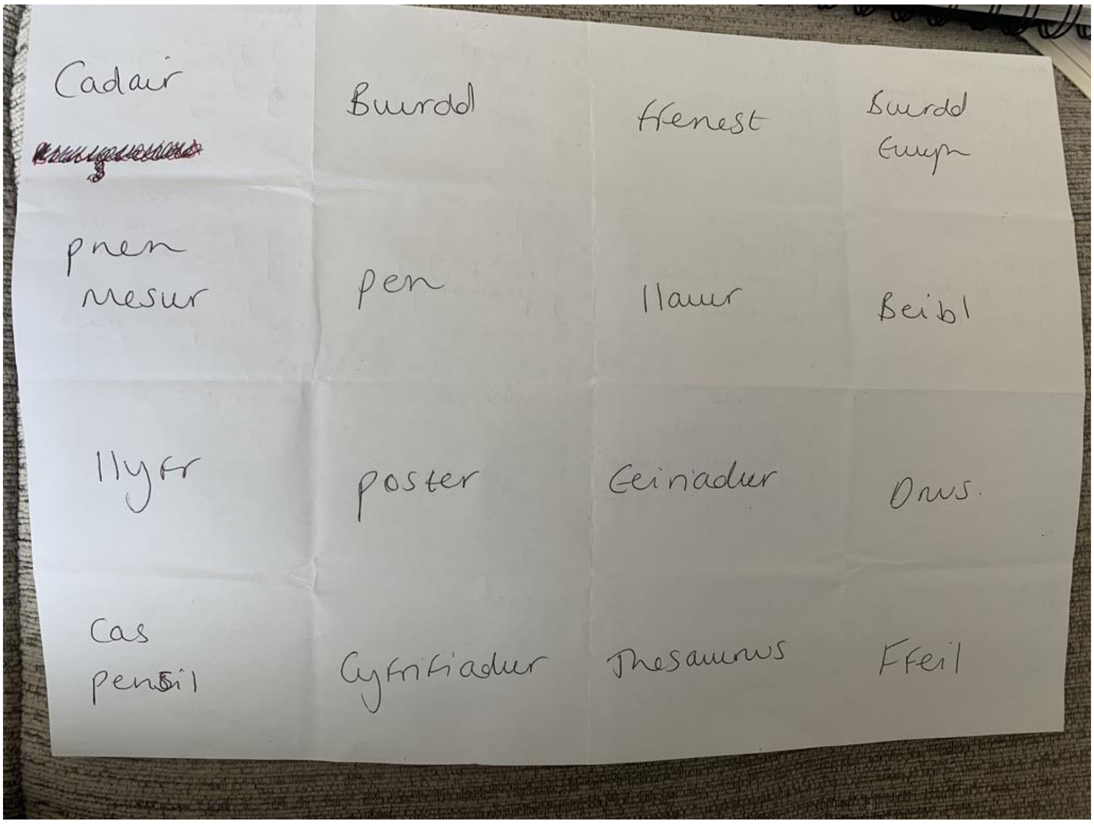

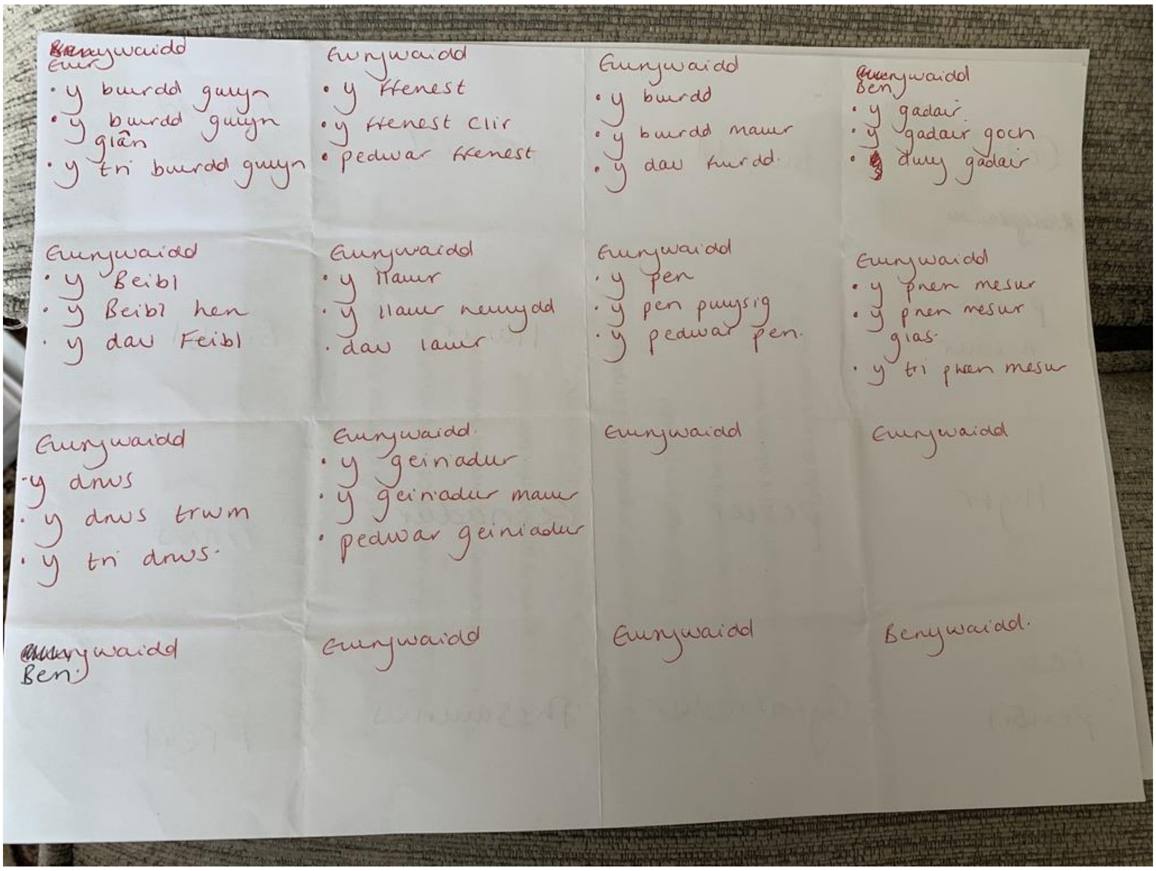

Chwilio'r gwallau 1

Cwestiynau 1

- Faint + o + treiglad meddal + enw lluosog.
- Sawl + enw unigol.

Rhowch 'Sawl' neu 'Faint o' yn y bylchau. Treiglwch os oes angen.

1. Sawl plentyn newydd fydd yn dechrau yn yr ysgol yfory?
2. faint o chwaraewyr sydd wedi eu gwahardd erbyn hyn?
3. faint o gwersi sy ganddyn nhw bob dydd?
4. Sawl daeargryn sy wedi digwydd eleni?
5. faint o milwyr oedd yn ymladd yn yr ail ryfel byd?
6. Sawl triongl glas oedd yn y patrwm?
7. faint o teisennau wnaiff hi heno?
8. Sawl tudalen sy rhaid i ni ddarllen heno?
9. faint o trefi glan y môr fyddi di'n eu trafod yn y project?
10. faint o cynddisgyblion welaist ti yn yr aduniad?

Cwestiynau 2

- Mae llawer o eiriau yn y Gymraeg am *'yes'* a *'no'*, ond rhaid dewis y gair cywir bob tro.

Rhowch air cyntaf yr ateb cadarnhaol a negyddol yn y grid isod.

Cwestiwn	Cadarnhaol	Negyddol
1. Oes gwers hanes heddiw?	Oes	Nac oes
2. Aethon nhw i'r gig?	Do	Naddo.
3. Fydd hi'n canu ar ei phen ei hun?		
4. Oedd rhywun yn hwyr y bore ma?	Oedd	Nac oedd.
5. Ym Mangor mae o'n byw rŵan?	Ydy	Nac ydy.
6. Wyt ti'n cystadlu eleni?	Ydw	Nac ydw
7. Fydda i'n cael ffrae os bydda i'n hwyr?		
8. Yr athrawes gelf yw'r pennaeth newydd?	ydy	Nac ydy.
9. Gawn ni fynd i'r sioe gerdd yr wythnos nesa?		
10. Ydy'r car newydd yn cyrraedd heno?	ydy	Nac ydy

Fframwaith Cymraeg Cymwyseddau Iaith
1600151

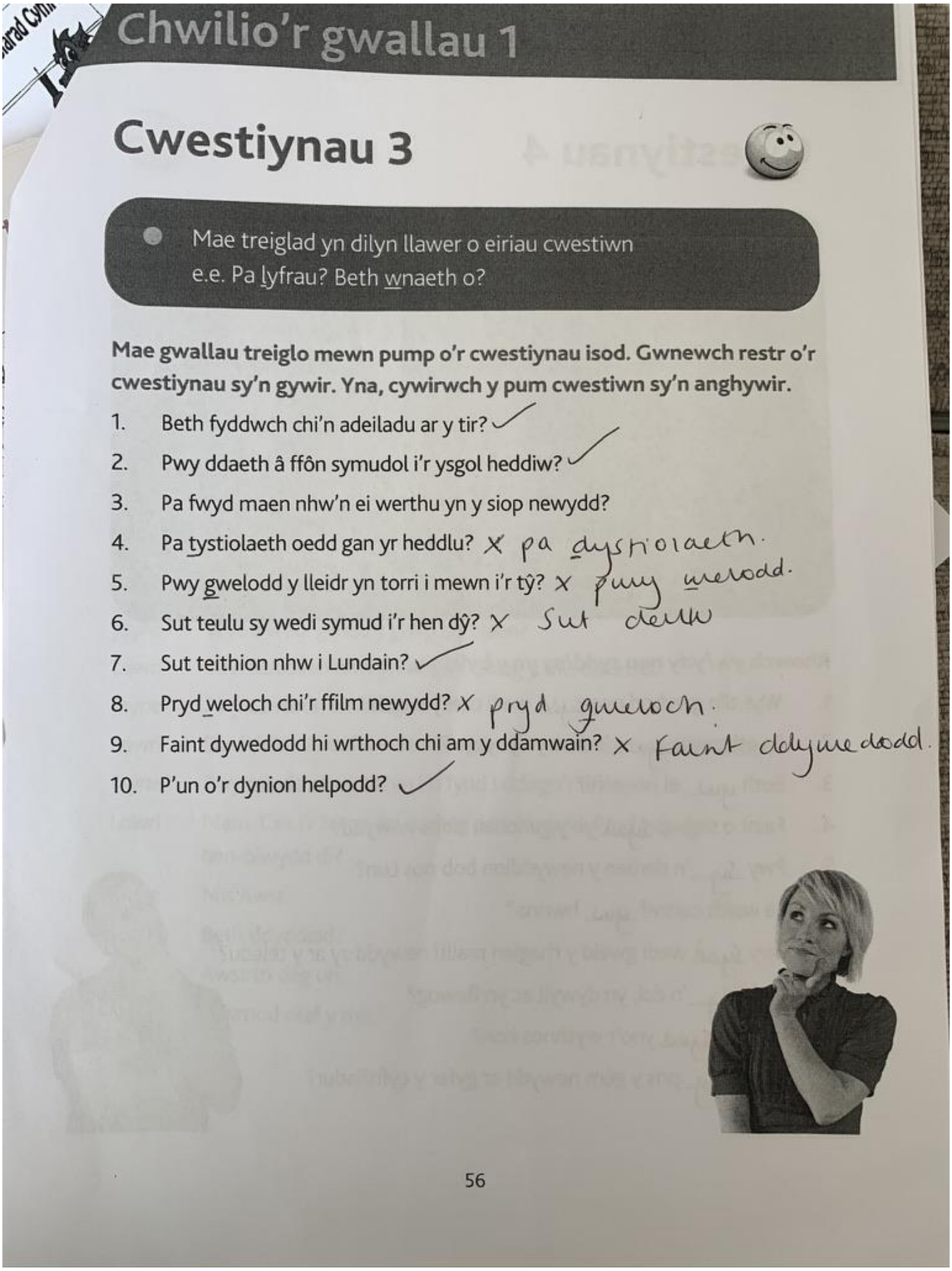

Chwilio'r gwallau 1

Cwestiynau 3

- Mae treiglad yn dilyn llawer o eiriau cwestiwn
  e.e. Pa lyfrau? Beth wnaeth o?

Mae gwallau treiglo mewn pump o'r cwestiynau isod. Gwnewch restr o'r cwestiynau sy'n gywir. Yna, cywirwch y pum cwestiwn sy'n anghywir.

1. Beth fyddwch chi'n adeiladu ar y tir? ✓
2. Pwy ddaeth â ffôn symudol i'r ysgol heddiw? ✓
3. Pa fwyd maen nhw'n ei werthu yn y siop newydd?
4. Pa tystiolaeth oedd gan yr heddlu? ✗ pa dystiolaeth.
5. Pwy gwelodd y lleidr yn torri i mewn i'r tŷ? ✗ pwy welodd.
6. Sut teulu sy wedi symud i'r hen dŷ? ✗ Sut deulu
7. Sut teithion nhw i Lundain? ✓
8. Pryd weloch chi'r ffilm newydd? ✗ pryd gweloch.
9. Faint dywedodd hi wrthoch chi am y ddamwain? ✗ Faint ddywedodd.
10. P'un o'r dynion helpodd? ✓

56

Fframwaith Cymraeg Cymwyseddau Iaith
1600151

Cwestiynau 4

- Rydyn ni'n defnyddio 'sydd' gyda:
  - Pwy + 'n/yn/wedi + berfenw (Pwy sy'n talu?)
  - Beth + 'n/yn/ + ansoddair (Beth sy'n fawr?)
  - Faint + arddodiad (Faint sydd yn yr ysgol?)
  - Pa + enw + yma/yna/yno (Pa ffilm sy yno?)

- Rydyn ni'n defnyddio 'yw/ydy' gyda:
  - Pwy + enw (neu y/yr/'r + enw)
  - Beth + rhagenw
  - Faint + hwn/hon/hyn/hwnna/honna/y rheina
  - Pa + enw?

Rhowch yw/ydy neu sydd/sy yn y bylchau.

1. Wyt ti'n gwybod pwy sydd wedi cael y swydd?
2. Pa athrawes yw 'r orau yn yr ysgol?
3. Beth yw ei henw hi?
4. Faint o siopau Sydd yn y ganolfan siopa newydd?
5. Pwy Sy 'n darllen y newyddion bob nos Lun?
6. Pa waith cartref yw hwnna?
7. Pwy Sydd wedi gweld y rhaglen realiti newydd sy ar y teledu?
8. Beth Sy 'n dal, yn dywyll ac yn flewog?
9. Pa ffilm Sydd yno'r wythnos hon?
10. Faint ydy pris y gêm newydd ar gyfer y cyfrifiadur?

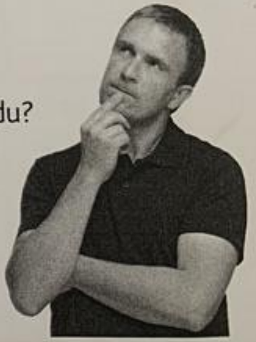

Adnoddau gwreiddiol sy'n dangos tystiolaeth o feithrin sgiliau llythrennedd dysgwyr a gwahaniaethu

Gwers Dyniaethau Bl.7

Gair (Cymraeg)	Gair (Saesneg)	Ystyr
Chwyldro Diwydiannol	*Industrial Revolution*	Y cyfnod o amser pryd y dechreuodd y gwaith gael ei wneud yn fwy gan beiriannau mewn ffatrïoedd.
Mwyndoddi	*Smelt*	i ffiws neu doddi mwyn (*ore*) er mwyn gwahanu'r metel a gynhwysir.
Mewnforio	*Import*	dod ag pethau e.e. nwyddau o wlad estron (*foreign*).
Melinau Rowlio	*Steamroller*	cerbyd ager trwm yn cael rholer ar gyfer gwasgu, cywasgu, neu ddeunyddiau lefelu.
Cynhyrchu	*Production*	y weithred o gynhyrchu; creu gweithgynhyrchu.
Borthladd	*Port*	Dinas, tref, neu fan arall lle mae llongau'n llwytho (*load*) neu'n dadlwytho (*unload*).
Allforio	*Export*	i gludo (*ship*) nwyddau mewn llong i wledydd eraill.

PA WYBODAETH BYDD ANGEN I MI GYNNWYS YN Y DYDDIADUR?

Meini Prawf Llwyddiant:

1. Dyddiad
2. Annwyl Dyddiadur…
3. Y person cyntaf
4. Amser Gorffennol
5. Iaith ddisgrifiadol – Ansoddeiriau / Berfau
6. Ffeithiau hanesyddol
7. Teimladau
8. Cronolegol
9. Swydd
10. Oriau gweithio

TASG HERIOL

- Ysgrifennwch y manteision ac anfanteision o weithio yn bwll glo Mynydd Newydd.
- Ysgrifennwch o leiaf **5 mantais** a **5 anfantais.**

Enw:____________________ Dyddiad:____________________

Manteision / Anfanteision gweithio yn Bwll Glo Mynydd Newydd

Manteision	Anfanteision

5 MUNUD I WIRIO

- Oes prif lythrennau ar ddechrau'r brawddegau?
- Ydw i'n atalnodi'n gywir?
- Berfau'r gorffennol?
- Ydw i wedi son am bopeth sydd wedi cael ei nodi yn y meini prawf llwyddiant?

Gwers Addysg Grefyddol Bl.8

Kippah

Geirfa:

Penglog: Skull
Synagog: Adeilad Sanctaidd yr Iddewon

Het penglog yw'r **Kippah** sy'n cael ei wisgo gan **fechgyn a dynion**. Gall y Kippah fod **unrhyw liw** ond **nid yn amryliw** *(multicoloured).*

Bydd mwyafrif Iddewon yn **gwisgo'r Kippah wrth weddïo**, tra yn y **Synagog** neu **adeg gwyliau / dathliadau crefyddol.**

Mae gwisgo'r Kippah yn arwydd eich bod **yn Iddew duwiol a chrefyddol iawn** ac yn arwydd o **barch at Dduw.** Hefyd, mae'r Kippah yn arwydd eich bod yn derbyn bod **Duw yn well na phobl gyffredin ar y ddaear.**

Yad

Geirfa:

Torah: Llyfr Sanctaidd Iddewig
Pwyntydd: 'Pointer'
Deynudd: 'Material'

Mae'r yad yn **bwyntydd pwysig** iawn i'r Iddewon wrth **ddarllen y Torah.**

Nid oes hawl gan yr Iddewon **cyffwrdd y Torah** wrth ddarllen, rhag ofn iddynt **ddinistrio gair Duw**.

Gellir creu'r yad o **unrhyw ddeunydd** ond bydd yn cael ei **wneud allan o arian**. Weithiau bydd **defnydd wedi ei roi** ar yr yad.

Torah

Geirfa:

Hebraeg: Iaith yr Iddewon
Arch: Cwpwrdd yn y Synagog
Yad: Pwyntydd i ddarllen y Torah.

Y Torah yw **llyfr sanctaidd** y **grefydd Iddewig**.

Mae'r Torah ar **ffurf sgrôl**. Mae'r sgrôl wedi ei wneud o **groen anifail** ac mae'r geiriau wedi cofnodi yn yr **iaith Hebraeg.**

Mae'r Torah yn cael ei gadw yn yr **arch** yn y **Synagog.**

Dydy'r Iddewon **ddim yn cyffwrdd y Torah** wrth ddarllen. Mae'r Iddewon yn defnyddio'r **yad** i ddilyn y geiriau wrth ddarllen.

Tallit

Geirfa:

Siôl: 'Shawl'
Gweddi: 'Prayer'
Torah: Llyfr Sanctaidd yr Iddewon
Tefillin: Rhan o wisg Iddewig – 2 focs lledr
Bar Mitzvah: Seremoni derbyn bechgyn Iddewig.

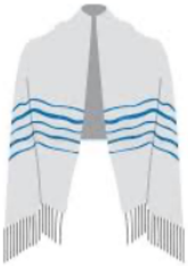

Tallit yw'r **siôl weddi** sy'n cael ei **wisgo gan ddynion Iddewig**. Mae **rhidens o gwmpas yr ymyl** yn cynrychioli'r **613 o reolau yn y Torah.**

Fe fydd y siôl wedi ei wneud o **sidan neu wlân** ac yn cael ei **gwisgo gyda'r Tefillin** ar gyfer gweddïau'r bore.

Yn ystod **Bar Mitzvah** ar ôl i'r bachgen adrodd gweddi, bydd yn derbyn dau beth cysegredig, **sef y Tallit a'r Tefillin** i ddangos ei fod wedi derbyn yn oedolyn yn y gymuned.

Tefillin

Geirfa:

Memrwn: 'Parchment'
Torah: Llyfr Sanctaidd yr Iddewon
Blychau: Bocsys
Bar Mitzvah: Seremoni derbyn bechgyn Iddewig.

Tefillin yw **dau focs lledr** yn cynnwys **rhannau o'r Torah.** Mae'r Tefillin yn cael eu **gwisgo gan ddynion** Iddewig wrth **weddïo.**

Mae'r **blychau lledr** yn cael eu **clymu ar y fraich a'r llal ar y talcen.** Ynddyn nhw mae **rhannau pwysig o'r Torah** wedi'u hysgrifennu ar **femrwn.**

Mae'r Tefillin ar y **pen** yn arwydd bod **Duw yn eu meddyliau** a'r un ar y **fraich chwith yn agos at y galon** i ddangos bod Duw yn eu calonnau.

O fewn y blychau mae yna **bedwar menrwn** sy'n dod o'r **Torah.**

Bydd **dynion Iddewig** yn **dysgu sut i wisgo'r Tefillin** cyn ei **Bar Mitzvah.**

Enw:____________________________ Dyddiad:_______________________

Bar Mitzvah

Seremoni Iddewig yw Bar Mitzvah. Mae'n golygu **'Mab y Gorchymyn'**	☐
Mae'r Bar Mitzvah yn digwydd ar y **Shabbat (diwrnod sanctaidd)** cyntaf ar ôl i'r bachgen droi'n 13 mlwydd oed.	☐
Nid oes rhaid cael Bar Mitzvah, ond mae rhan fwyaf o fechgyn yn cael y seremoni gan ei fod yn **ddathliad ar gyfer y teulu a'r gymuned.**	☐
Bydd y bachgen yn **gwisgo Tallit** ac yn dysgu sut i wisgo'r **Tefillin** yn gywir.	☐
Mae'n rhaid **dysgu Hebraeg** gyda help y Rabbi, ac yn **ymarfer darn o'r Torah** ar gyfer Bar Mitzvah. Yn ystod y seremoni, bydd y bachgen yn cael ei galw i **ddarllen y Torah**.	☐
Yn ystod y seremoni bydd y **tad yn dweud diolch i Dduw** am helpu ei fab i fod yn gyfrifol am grefydd ei hun o hyn ymlaen.	☐
Mae pawb yn **dathlu gyda pharti arbennig**. Bydd y **bachgen yn diolch ei rieni** am eu cefnogaeth ac yn **gwneud addewid** (promise) i'r gymuned Iddewig y bydd yn cadw'r ffydd.	☐
Nawr mae'r bachgen yn **cael ei ystyried fel aelod llawn o'r Synagog** ac yn gallu fod yn rhan o'r **Minyan** (grŵp o 10 dyn Iddewig sydd wedi cael Bar Mitzvah sydd angen bod yn bresennol i gael gwasanaeth yn y Synagog).	☐
Bydd y bachgen **nawr yn gyfrifol am ei ddyletswyddau crefyddol** ei hun ac yn dilyn y rheolau ei grefydd.	☐

Cwestiynau Gorfodol

1. **Beth** yw Bar Mitzvah?____
____
____

2. **Pryd** mae Bar Mitzvah yn digwydd?______________________________
____

3. **Beth** mae'r bachgen yn **gwisgo** yn ystod y seremoni?________________
____

4. **Pa iaith** mae rhaid i'r bachgen Iddewig darllen ac **o ba lyfr**?___________
____

5. Sut mae'r bachgen yn **cael ei ystyried** ar ôl y seremoni?______________
____
____

Tasg Heriol

Yn eich barn chi, nodwch y manteision / anfanteision o Bar Mitzvah.

Manteision	Anfanteision

Gwers Addysg Grefyddol Bl.9

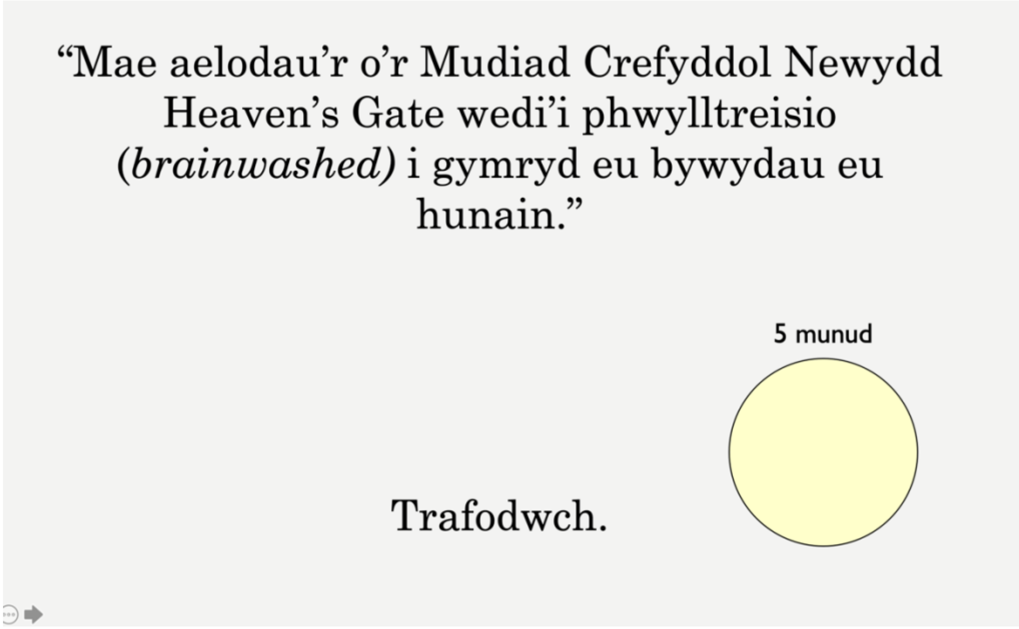

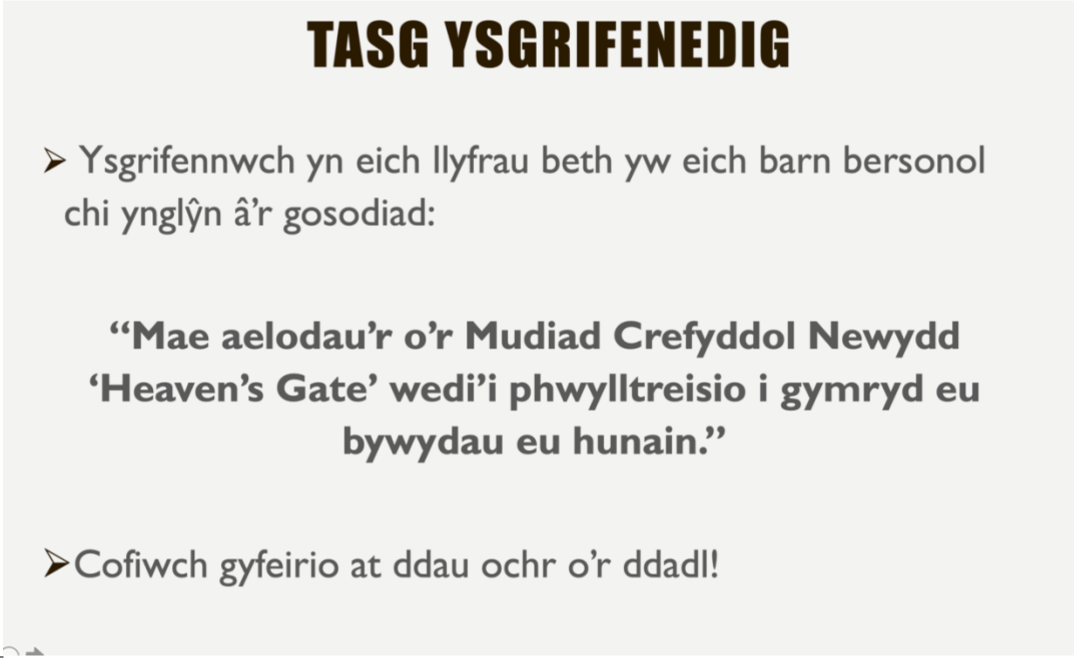

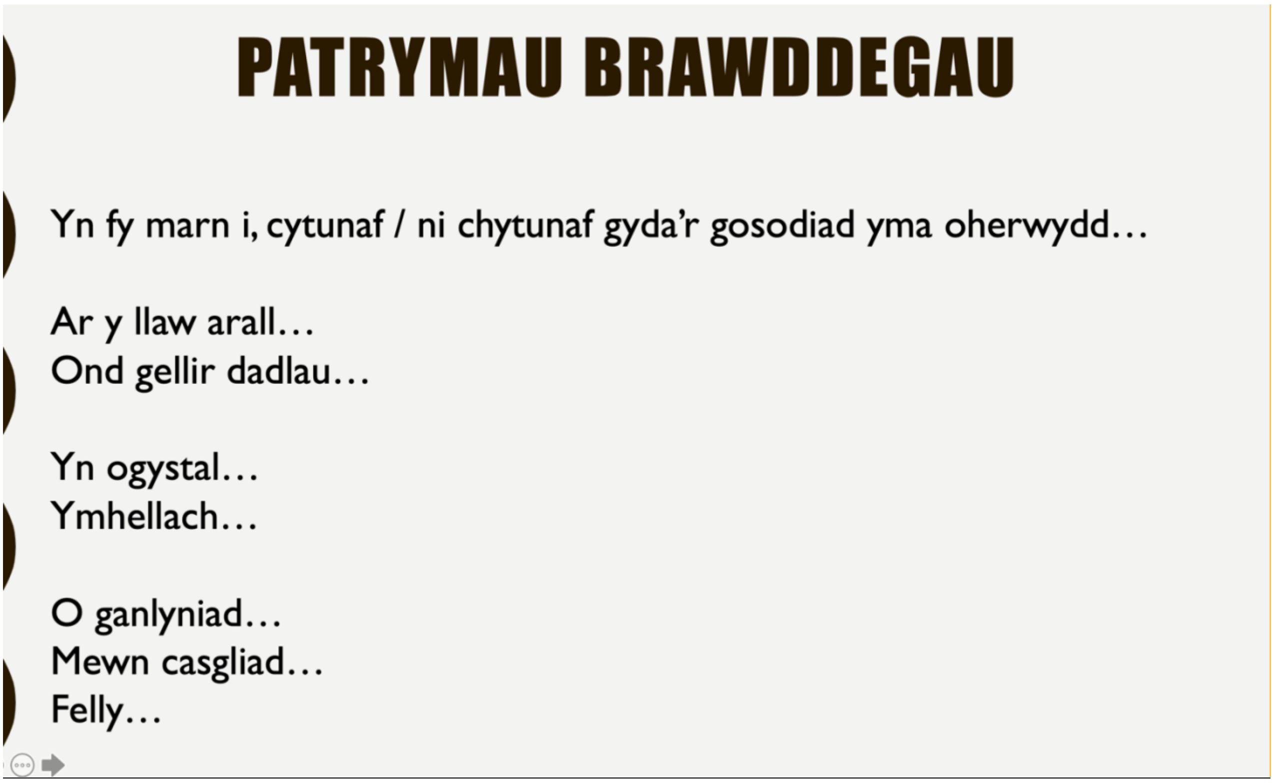
PATRYMAU BRAWDDEGAU
Yn fy marn i, cytunaf / ni chytunaf gyda'r gosodiad yma oherwydd…
Ar y llaw arall…
Ond gellir dadlau…
Yn ogystal…
Ymhellach…
O ganlyniad…
Mewn casgliad…
Felly…

Fframwaith Cymraeg Cymwyseddau Iaith
1600151

Gwers TGAU Addysg Grefyddol Bl.11

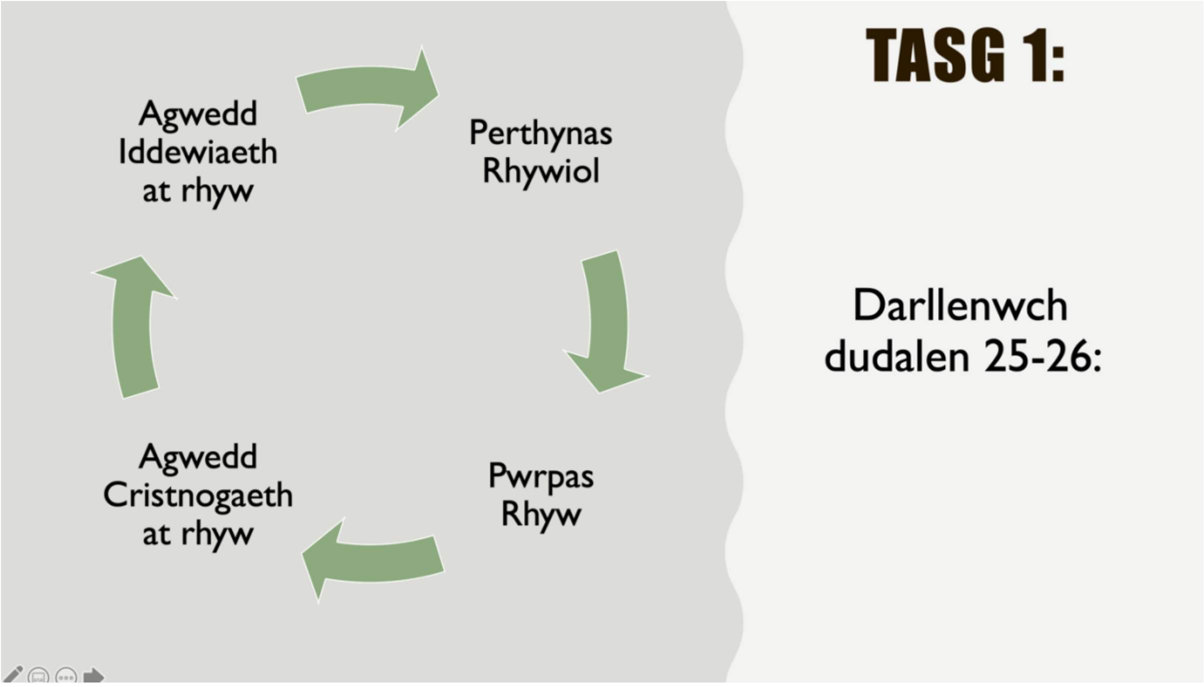

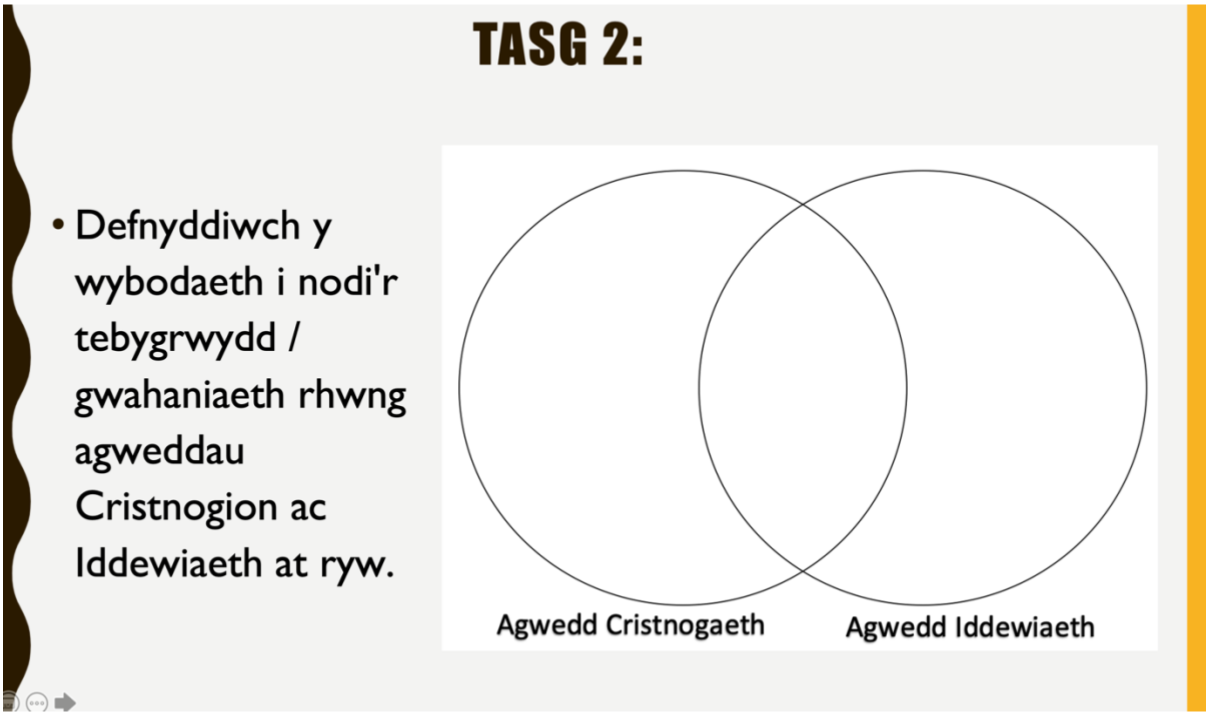
TASG 2:
• Defnyddiwch y wybodaeth i nodi'r tebygrwydd / gwahaniaeth rhwng agweddau Cristnogion ac Iddewiaeth at ryw.
Agwedd Cristnogaeth
Agwedd Iddewiaeth

'PWRPAS RHYW YW I ATGENHEDLU'
1. Trafodwch.
2. Defnyddiwch y tabl i nodi dadleuon o blaid / yn erbyn.